

Motion till riksdagen 2023/24:2858

av Anna-Caren Säterberg m.fl. (S)

med anledning av skr. 2023/24:97 Nationell strategi och regeringens handlingsplan för klimatanpassning

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Sverige ska anta en handlingsplan för förbättrad klimatberedskap där konkreta åtgärder identifieras, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att tydligare lagstiftning, mer samordning mellan myndigheter, fler styrmedel, breda lösningar och investeringar snarare än skattesänkningar är vägen framåt för att klara de stora miljöproblemen och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att en säker dricksvattenförsörjning, med anledning av klimatförändringarna samt potentiella kriser, behöver tryggas och tillkännager detta för regeringen.
4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att det svenska klimatarbetet kräver satsningar på miljöövervakning och tillkännager detta för regeringen.
5. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att en nationell samordningsfunktion bör inrättas, för effektiv samordning och kunskapsspridning inom klimatanpassning, med målet att skydda de mest sårbara och säkerställa ett inkluderande samhälle och tillkännager detta för regeringen.
6. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att klimatanpassningsstrategin ska fungera för vanligt folk i hela landet och tillkännager detta för regeringen.
7. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att inrätta en beredskapsgeneral som kan koordinera arbetet mellan regeringen, länsstyrelserna och kommunerna vid allvarliga krislägen och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

De senaste årens långa perioder med hetta, ökande antal bränder och översvämningar visar att klimatförändringarnas konsekvenser redan är här. År 2023 blev det varmaste året som uppmätts i världen. Vi behöver agera nu. Både med att prioritera minskande utsläpp och rusta Sverige för att kunna möta extremväder, stigande havsnivåer, våra äldre och äldreomsorgen som påverkas av värmeböljor och andra konsekvenser av klimatförändringarna som redan är oundvikliga.

Vi behöver med klimatsäkring hantera konsekvenserna av ett förändrat klimat. Många svenskar har under senare år sett vägar spolat bort eller källaren vattenfyllas. Stormar, bränder och invasiva arter har påverkat svenskt skogsbruk och många av våra svenska bönder har sett minskade skördar till följd av klimatförändringarna. Vi socialdemokrater satsar mer än tre gånger så mycket på miljöförbättrande åtgärder inom jordbruket jämfört med regeringen i utgiftsområde 23.

Förmågan att säkra samhällsviktig verksamhet, vattenförsörjning, avloppssystem, infrastruktur och bostäder måste stärkas. Men vi måste även se till att vård och sjukvård, speciellt för våra äldre, fungerar i ett varmare klimat. Sveriges 290 kommuner har väldigt olika förutsättningar och förhållanden; kustkommuner brottas med en havsnivå som stiger, fjällkommuner med ras och skred samt städer med sina specifika problem. Tydligare lagstiftning, mer samordnade myndigheter, fler styrmedel, breda lösningar och investeringar snarare än skattesänkningar är vägen framåt för att klimatsäkra samhället. Vi socialdemokrater satsar mer än dubbelt så mycket på anslag 1:10 Klimatanpassning i vår skuggbudget jämfört med regeringen. Vi måste anpassa samhället för intensiva skyfall och översvämningar; detta är en viktig del i genomförandet av den nationella strategin för klimatanpassning och Parisavtalet. Med hjälp av s.k. skyfallskarteringar kan beredskapen för effekterna av klimatförändringarna stärkas, eftersom de underlättar riskbedömningar och beslut om åtgärder vid skyfall.

Sverige behöver även investera i modernisering och expansion av vår dricksvatteninfrastruktur för att möta framtida utmaningar som fler och intensivare skyfall, men också den påverkan ökad havsvattennivå innebär. Vi behöver trygga en säker dricksvattenförsörjning med anledning av klimatförändringarna samt potentiella kriser. Miljöövervakningen är avgörande för att se hur arbetet med att nå Sveriges miljömål går eftersom det ger underlag för väl underbyggda beslut. Vi socialdemokrater vill även i fortsättningen satsa på en stark miljöövervakning. Det hjälper oss också i arbetet med klimatsäkring. Vi socialdemokrater satsar 30 miljoner mer än regeringen på detta och satsar totalt 880 miljoner mer på utgiftsområde 20.

För att stärka de klimatsäkrande åtgärderna ytterligare, vill vi socialdemokrater betona behovet av ett solidariskt ansvarstagande och en rättvis omställning som fungerar för vanligt folk i hela landet. En nationell samordningsfunktion bör inrättas, för effektiv samordning och kunskapsspridning inom klimatanpassning, med målet att skydda de mest sårbara och säkerställa ett inkluderande samhälle. Vi socialdemokrater är oroad över regeringens underfinansiering av välfärden. Vi har tidigare även föreslagit en beredskapsgeneral som kan koordinera arbetet mellan regeringen, länsstyrelserna och kommunerna vid allvarliga krislägen. Genom kloka beslut och omfattande åtgärder kan vi bygga ett rättvist, hållbart och solidariskt Sverige för framtiden.

I regeringens nya klimatanpassningsstrategi Från ord till handling presenterar regeringen inriktningen för det nationella arbetet med klimatanpassning samt handlingsplanen för de kommande fem åren. Regeringen skriver att man avser att stärka

möjligheterna till ett effektivt klimatanpassningsarbete genom att utreda och vid behov föreslå ny eller anpassad lagstiftning som möjliggör långsiktiga ansvars- och finansieringsmodeller utifrån de nya förutsättningar som följer av ett nytt klimat. Skrivelsen saknar dock riktig viljeinriktning. Det handlar mest om att utreda redan kända fakta, att gå från handling till utredning. Vi socialdemokrater anser att det vi inte gör nu i klimatomställning och klimatanpassning får framtida generationer betala än dyrare för.

Anna-Caren Säterberg (S)

Joakim Järrebring (S)

Johan Löfstrand (S)

Tomas Kronståhl (S)

Malin Larsson (S)

Jytte Guteland (S)

Sofia Skönnbrink (S)